

Odborný liečebný ústav psychiatrický, n. o. Predná Hora

Muránska Huta, časť Predná Hora č 126, 049 01 Muráň

www.olup-prednahora.sk, e-mail: olup@olup-prednahora.sk

IČO 37954920, DIČ 2022037215, IČ DPH: SK2022037215

VÚB Revúca č.ú. SK 800200000000055237582

VNÚTORNÝ PORIADOK PACIENTOV v Odbornom liečebnom ústave psychiatrickom, n. o. Predná Hora

OLÚP, n. o. je špecializovaným zariadením ústavnej starostlivosti. V rámci zabezpečenia ústavnej zdravotnej starostlivosti na lôžkových oddeleniach poskytuje špecializovanú zdravotnú starostlivosť:

- pacientom so závislosťou od alkoholu a ostatných návykových látok,
- pacientom s diagnózou patologické hráčstvo,
- pacientom s diagnózou novodobé nelátkové závislosti,
- pacientom s akoukoľvek závislosťou pri súdom nariadenej ochranej odvykacej liečbe,
- pacientom závislým od alkoholu a ostatných návykových látok s pridruženým psychiatrickým, alebo somatickým ochorením.

OLÚP, n. o. Predná Hora je poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v oblasti liečby všetkých druhov závislostí a tiež psychických porúch. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti je realizované v rámci ústavnej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti. Zastrešené sú ambulancie v odboroch psychiatria, medicína drogových závislostí, klinická psychológia a zariadenia spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek v odboroch klinická biochémia s hematologickou zložkou a fyziatria a liečebná rehabilitácia. OLÚP, n. o.

Hlavnou činnosťou OLÚP, n. o. Predná Hora je poskytovanie zdravotnej starostlivosti pacientom, ktorí v živote trpia závislosťou od látkových aj nelátkových závislostí. Tento proces prebieha formou ústavnej lôžkovej a ambulantnej starostlivosti, pričom sú do neho zapojené oddelenia medicíny drogových závislostí, združená ambulancia (psychiatrická ambulancia a ambulancia medicíny drogových závislostí), spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky (laboratóriá, pracovisko fyziatrie a liečebnej rehabilitácie), oddelenie liečebnej výživy a stravovania, ekonomický úsek a úsek investično-prevádzkových činností.

Odborný liečebný ústav psychiatrický, n. o. Predná Hora je špecializovaným zariadením ústavnej starostlivosti. V rámci zabezpečenia ústavnej zdravotnej starostlivosti poskytuje špecializovanú zdravotnú starostlivosť na lôžkových oddeleniach.

- Štruktúra oddelení: 1. A. Príjmové
B. Rezydenské
2. Terapeutické koedukačné
3. Terapeutické muži

Cieľom OLÚP, n.o. je zabezpečiť multidisciplinárny, integrovaný, vyvážený a faktami podložený prístup k adiktologickej problematike. Lekárska starostlivosť o pacientov so závislosťami zahŕňa v sebe starostlivosť o ich telesné i psychické zdravie. Je im poskytovaná prostredníctvom tímu lekárov a špecialistov v odboroch psychiatria, vnútorné lekárstvo, diabetológia, neurológia, klinická biochémia, fyziatria a liečebná rehabilitácia. Pri nástupe na liečbu je každý pacient komplexne vyšetrený lekárom vrátane posúdenia vstupného laboratórneho screeningu, ktorý zahŕňa základné vyšetrenia zamerané na funkciu orgánových systémov, metabolizmus a rovnováhu minerálov. Súčasťou laboratórneho screeningu je aj diagnostika markerov konzumácie návykových látok, ktorých vyšetrenie slúži na objektivizáciu druhu a závažnosti látkových závislostí. U pacientov sa vyšetruje EKG, hodnoty TK, body mass index a ďalšie parametre podľa potreby (USG, ventilometrické vyšetrenie). V prípade zistenia pridružených ochorení, ktoré vyžadujú konzílium ďalších špecialistov, spolupracuje OLÚP, n. o. s najbližšími zdravotníckymi zariadeniami v Revúcej, Rožňave, Poprade, Brezne a Rimavskej Sobote, kde sú pacientom dostupné odborné ambulantné vyšetrenia u špecialistov, alebo v prípade potreby absolvujú krátku diagnostickú hospitalizáciu pri dočasnom prerušení liečby závislostí.

Úsek psychoterapeutickej starostlivosti je rozdelený do dvoch participujúcich častí a to: psychodiagnosticko-psychoterapeutická časť a ergoterapeutická časť.

Ošetrovateľská starostlivosť je samostatná, odborná ošetrovateľská činnosť, ktorú realizuje sestra metódou ošetrovateľského procesu na základe individuálnych potrieb pacienta. Ošetrovateľskú starostlivosť poskytujú sestry, ktoré získali špecializáciu v akreditovaných špecializačných študijných programoch psychiatria alebo certifikačných študijných programoch v odbore medicína drogových závislostí v zmysle platnej legislatívy.

Do OLÚP, n. o. sú prijímaní pacienti zvyčajne na odporúčanie ambulantného psychiatra, prípadne na základe súdneho rozhodnutia, ak ide o ochranné súdom nariadené liečby. V ústave je presne stanovený denný program a liečebný režim oddelenia. S jeho obsahom každého novoprijatého pacienta oboznámi ošetrojúci personál a patientská spoluspráva.

Príjem pacienta

Pred príjmom do OLÚP n.o. je každý pacient telefonicky kontaktovaný a písomnou formou informovaný referentkou 1. kontaktu a príjmu o všetkých potrebných informáciách súvisiacich s nástupom na liečbu v OLÚP, n.o. Pacientom doporučujeme prísť na príjem v sprievode rodinných príslušníkov. V *prijímacej ambulancii* pacient realizuje všetky administratívne úkony v zmysle príjmu, ambulantný lekár na základe krátkeho pohovoru rozhodne o prijatí ev. neprijatí pacienta do zariadenia. Pacient nemusí byť do zariadenia prijatý pokiaľ nedodrží podmienky prijatia v takom prípade mu poskytujeme iné možné alternatívy riešenia uvedeného problému. Sestra prijímacej ambulancie následne preverí informácie, či je pacient zdravotne poistený a zadá registračné údaje do nemocničného informačného systému (NIS). Overí vystavenie ePN ev. podľa indikácie lekára pacientovi vystavujeme ePN a všetky potrebné administratívne potvrdenia pre pacienta a príbuzných.

Pri prijíme ponúkame možnosť absolvovania rodinnej terapie počas liečby **pre Vašich rodinných príslušníkov**. Je to príležitosť pre Vašich blízkych nahliadnúť do možností liečby závislostí, aby Vám vedeli byť nápomocní po návrate domov pri začlenení sa do bežného každodenného života (prvá informácia o rodinnej terapii je poskytnutá pri nástupe na liečbu, v priebehu liečby je kontaktnou osobou psychoterapeut). Rodinní príslušníci resp. iné sprevádzajúce osoby čakajú v priestoroch príjmovej ambulancie až do rozhodnutia lekára o tom, či bude pacient na liečbu prijatý. Pri prijíme pacient uhradí v pokladni poplatok za patientsku kartu v hotovosti alebo bankomatovou kartou.

Pacientska karta zahŕňa (úhrada podľa platného cenníka) :

- elektronickú evidenciu pridelenej diéty, ktorou sa pacient preukazuje pri výdaji stravy
- možnosť využívania patientskej knižnice
- využívanie telocvične a posilňovne
- bezplatné využívanie telefonovania na pevné linky a do všetkých mobilných sietí v rámci SR
- zapožičanie kľúča na uzavretie skriniek s osobnými vecami počas liečby
- možnosť nabíjania kreditu pre bezhotovostný výber kávy a pochutín z automatov
- šnúрку a puzdro na ochranu karty
- bezplatný internet v stanovených časoch

Pacientsku kartu a puzdro je potrebné pri ukončení liečby vrátiť službukonajúcemu personálu. V prípade poškodenia alebo straty, pacient uhradí cenu patientskej karty podľa platného cenníka v OLÚP, n.o. Predná Hora. Úhrada za výdaj patientskej karty sa pri ukončení liečby nevracia. Zálohová platba za služby (**poplatok za vrečko na pranie, pranie prádla**) je v zmysle platného cenníka.

V závere liečby sa zrealizuje zálohová platba za pranie prádla na základe skutočne využitej služby (množstva vypratého prádla) a pacient bude vyzvaný k doplateniu zálohovej platby, resp. mu bude vrátený preplatok.

Cenné predmety a peniaze si pacient necháva na vlastnú zodpovednosť. V pokladni ústavu má pacient možnosť úschovy väčšieho obnosu peňazí.

Pacient zodpovedá za jemu zverený inventár, nepoškodzuje inventár oddelenia, ktorý mu slúži počas jeho liečebného pobytu v OLÚP, n. o. V prípade úmyselného poškodenia majetku sa prevedie zápis o škodovej udalosti a vyhodnotenie škôd je v zmysle platného cenníka v OLÚP n.o.

Predná Hora (aktuálny cenník je zverejnený na nástenkách oddelenia).

Liečebný režim a denný program je záväzný pre každého pacienta, aj pre ošetrojúci personál. Pacient sa riadi denným rozpisom programu dňa, dodržiava domáci a liečebný poriadok. Bodovanie čiernymi a červenými bodmi je súčasťou liečebného režimu. Pacient sa zúčastňuje terapeutických, edukačných skupín, relaxačných sedení, pracovnej rehabilitácie, telesnej výchovy a aktivít v stanovenom rozsahu a čase, rešpektuje pokyny ošetrojúceho personálu, užíva predpísané lieky a snaží sa o maximálnu spoluprácu s terapeutmi. Jeho povinnosťou je byť dôsledný a presný.

Priebeh liečby v OLÚP, n.o.

Liečba pacienta začína väčšinou na 1. príjmovom oddelení (tzv. odd. A), kde je pacientovi ponúknutý čas a priestor na stabilizáciu s postupnou prípravou sa na strednodobú liečbu. Táto stabilizačná fáza trvá 2 týždne, počas ktorej sa očakáva detoxikácia organizmu, kedy sa pacient adaptuje v novom prostredí a začína si osvojovať komunitu spolupacientov, liečebný poriadok, oboznamuje sa s fungovaním zariadenia má priestor ujasniť si svoju motiváciu k liečbe, čo v niektorých prípadoch môže pacient ukončiť z rôznych dôvodov a odporučíme mu iné formy liečenia. Pokiaľ bude pokračovať v stredne dlhodobej liečbe prekladáme ho na terapeutické oddelenie, ktoré je charakteristické komplexným terapeutickým programom. Pacient je tam zaradený podľa nášho komplexného zhodnotenia na základe vstupných rozhovorov alebo z rôznych prevádzkových dôvodov (napr. kapacita lôžok), je mu pridelený psychológ, ako aj celý ošetrojúci personál na čele s lekárom.

Prvé dva týždne na terapeutickom oddelení chápeme ako úvodnú fázu liečby, kde si obvykle pacient postupne pripúšťa celú mieru problémov, ktoré vznikli najmä v dôsledku užívania alkoholu, iných drog alebo hrania hazardných hier. Ako strednú fázu liečby hodnotíme obdobie od 4. týždňa od príchodu k nám až po 10. týždeň, v tomto období si už pacient ujasňuje ciele svojho pobytu a hľadá riešenia svojich problémov, kedy sa snaží riešiť ťažkosti a komplikácie, ktoré vznikli v dôsledku užívania alkoholu, drog alebo hrania hazardných hier. V záverečnej fáze liečby (11. až 13. týždeň) sa pacient zvyčajne orientuje na budúcnosť, zaisťuje si bezpečné zázemie, hľadá konkrétne momenty v ďalšom živote, ktoré budú podporovať jeho abstinenciu. Rovnako plánuje doliečovací program.

Ak pacient prejavuje známky agresie a svojim nebezpečným konaním ohrozuje svoj život, pacienta alebo iné fyzické osoby a je nevyhnutné použiť obmedzovací prostriedok, tak ho v danom prípade lekár použije. Pred použitím obmedzovacieho prostriedku však treba použiť všetky metódy slúžiace na upokojenie pacienta. Pri použití obmedzovacieho prostriedku musí lekár vyplniť protokol použitia obmedzovacieho prostriedku v NIS. Tento protokol obsahuje náležité informácie, ktorými sú spôsob použitia obmedzovacieho prostriedku, dôvod prečo bol nariadený, dátum a čas jeho nariadenia, údaje o osobe, ktorá prostriedok nariadila a ktorá prostriedok vykonala. Zároveň obsahuje údaje o informovaní pacienta aj pravidelných kontrolách. Všetky uvedené informácie sú zaznamenané v jeho zdravotnej dokumentácii. Použitie obmedzovacieho prostriedku oznamujeme do 24 hod. opatrovníkovi, do 48 hod. osobe určenej pacientom pri prijme, do 72 hod. prokurátorovi a MZ SR písomne, emailom alebo telefonicky. Informácie o použití obmedzovacieho prostriedku počas pracovných dní odosiela administratívny pracovník pre sociálnu službu. Použitie obmedzujúcich prostriedkov indikuje lekár, vo výnimočnej situácii môže indikovať aj sestra so špecializáciou v psychiatrii, avšak lekár musí byť o danej situácii informovaný. Pred každým použitím obmedzovacích prostriedkov prebiehajú deeskalačné metódy (verbálna komunikácia), pátranie o príčinách agresivity a jednotlivé diagnostické úvahy. Ich cieľom je upokojenie pacienta. Pacient je oboznámený o nutnosti použitia obmedzovacieho prostriedku (cieľom je ochrana jeho zdravia a zdravia ostatných) a je zároveň aj poučený o rizikách jeho použitia. Celý proces prebieha v prevahe personálu (najlepšie 5 osôb), aby sa predišlo zraneniu pacienta resp. ohrozenie okolia. Daný proces vedie indikujúci lekár. Zároveň ordinuje aj potrebnú medikáciu. Po použití obmedzovacích prostriedkov musí byť pacient kontrolovaný každých 15 min. sestrou, ktorá vykoná zápis stavu v dekurze. Každé 2 hodiny sa vykonáva kontrola lekárom, ktorý zhodnotí zdravotný stav a posúdi ďalší postup. Po 4 hod. rozhoduje o ďalšom postupe primár oddelenia alebo v ÚPS lekár so špecializáciou.

Zdravotná starostlivosť v OLÚP

Liečba v OLÚP ponúka komplexný program, ktorý sa skladá s rôznych aktivít. Niektoré aktivity sú viac režimové – smerujú Vás k pravidelnosti a k dodržiavaniu pravidiel a k návyku, že každé obchádzanie či prekročenie pravidiel má svoje dôsledky. Tieto režimové aktivity Vám taktiež môžu ukázať, ako reagujete na nepríjemné situácie a ako dokážete korigovať svoje správanie.

Súčasťou liečebného mechanizmu sú aj tzv. body. Je to systém odmien a negatívnych dôsledkov, ktoré sú symbolickým vyjadrením žiaduceho resp. nežiaduceho správania.

Iné terapeutické aktivity stoja na vytváraní terapeutického vzťahu medzi Vami a členmi terapeutického tímu (alebo medzi členmi skupiny) a na pôsobenie zmien prostredníctvom tohto vzťahu.

Zdravotná starostlivosť v OLÚP n.o., obsahuje komplexnú lekársku, psychoterapeutickú a ošetrovateľskú starostlivosť zahŕňajúcu diagnostiku i liečbu porúch spojených so závislosťou.

Lekárska starostlivosť zahŕňa starostlivosť o somatické i psychické zdravie. Klientom je poskytovaná prostredníctvom tímu lekárov, špecialistov v odboroch psychiatria, medicína závislostí a vnútorné lekárstvo. Špecializované činnosti v rámci spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek zabezpečujú špecialisti v odbore klinická biochémia a fyzioterapia..

Psychoterapeutická starostlivosť pozostáva z dvoch základných činností: psychodiagnostiky a psychoterapie.

Ošetrovateľská starostlivosť je zameraná na holistický prístup ku klientom, pri zachovávaní a podpore zdravia, ako aj pri prevencii.

Pravidlá liečby v OLÚP, n.o. Predná Hora

Ako všade aj u nás v OLÚP, n.o. Predná Hora platia isté pravidlá. Ak chceme, aby ste sa tu ako pacienti cítili bezpečne a mali priestor sa venovať svojim problémom, ktoré Vás k nám priviedli, potrebujeme sa s Vami dohodnúť na ich dodržiavanie. Máme skúsenosť, že väčšina z nás, či už sa to týka personálu alebo pacientov, nemá problém tieto pravidlá prijať a dodržiavať. Väčšinou ide o bežné pravidlá, ktoré pomáhajú k dobrému chodu liečebného procesu. Prosíme vás, aby ste sa s nimi oboznámili a počas celej liečby sa ich snažili dodržiavať.

Prirodzene dodržiavame

- bežné zásady slušného správania (vzájomný rešpekt, úcta, tolerancia, ne vulgárny slovník),
- **všetky pravidlá liečebného poriadku a dohodnutých pravidiel oddelenia,**
- zdržiavanie sa jedenia a pitia počas terapeutických aktivít,
- primeranú hlasitosť v spoločných priestoroch, nerušíme ostatných krikom a hlučným správaním,
- dochvilnosť - na aktivity sa snažíme chodiť načas, aby sme nerušili svojim neskorých príchodom iných, ktorí už začali pracovať,
- fajčenie vo vyhradených priestoroch (to platí pre klasické tabakové výrobky ako aj pre ich bezdymové alternatívy),
- šetrne zaobchádzame s nábytkom a udržiavame v čistote priestory budovy, aby slúžili čo najdlhšie pre ďalších, ktorí prídu na liečbu po Vás (nelepenie obrázkov, výstrižkov a iných dekorácií na nábytok),
- sledovanie TV v povolenom čase, nesledujeme horory, erotické filmy a programy propagujúce užívanie návykových látok a hazard,
- čas nočného pokoja,
- poriadok po každom cvičení v telocvični a posilňovni,
- pridelenie postele, skrine personálom (výmena je možná len s ich vedomím),
- zákaz používať elektrospotrebiče bez súhlasu personálu,
- zákaz vynášania inventáru (príbory, taniere, poháre, tácky) z jedálne k sebe na izbu,
- zákaz zapožičiavania stravovacej karty,
- ordináciu lekára ohľadom výťahovej karty (karty nepožičiavame a neobsadzujeme výťah tým, ktorí ho naozaj potrebujú),
- bezpečné prostredie aj tým, že nevedieme reči o alkohole, hraní, drogovaní mimo terapie (na chodbách, izbách, na nádvorí a pod.),
- zákaz používania motorového vozidla počas liečby,
- miesto a účel schválenej pripustky a návštevy,
- zákaz objednávať si veci z internetu a dávať si ich doručovať do ústavu a jeho areálu, to platí aj pre donášku jedla (napr. pizza)
- zákaz fyzického kontaktu (objímanie, bozkávanie) a vedenia intímnych rozhovorov osamote

- s opačným pohlavím (heterosexuálny a homosexuálny fyzický kontakt)
- používanie mobilných telefónov len vo vyhradených hodinách, mimo toho času odkladáme mobily do trezoru na izbe,
- zákaz zbierania húb, plodov, tráv, bylínok počas vychádzky,
- zákaz akejkoľvek formy agresivity a vyhrážania a zákaz držania akejkoľvek zbrane,
- zákaz držania, užívania akejkoľvek psychoaktívnej látky alebo hrania hazardných hier (aj počas vychádzok a priepustiek).

Ako to celé funguje?

Pridelenie červených a čiernych bodov vykonáva terapeutický tím (lekár, psychológ, sestra, zdravotnícky asistent, sanitár), ktorý prihliada na návrhy patientskej správy ako i ostatných zamestnancov ústavu (fyzioterapeut, telovýchovný pedagóg, pracovníci údržby, pracovníci kuchyne, atď.) zväčša na rannej porade terapeutického tímu.

- Bodovanie sa **začína** dňom podpísania *Terapeutickej zmluvy*. Podpisom sa zaväzujete dodržiavať Domáci poriadok OLÚP, liečebný poriadok a s tým súvisiace nariadenia. Zaväzujete sa, že sa budete aktívne zapájať do všetkých liečebných aktivít.
- Bodovanie **končí** v prípade, ak dosiahnete 5 čiernych bodov pred riadnym ukončením Vašej liečby. Toto prepustenie sa hodnotí ako DISCIPLINÁRNE. V prípade súdom nariadenej liečby sa priestupky voči liečebnému režimu hodnotia ako marenie výkonu úradného rozhodnutia a oznamujú sa písomne súdu.
- Každému z Vás je pridelený **patrón**, služobne starší spolupacient, ktorého Vám prideli predseda komunity a ktorý je povinný Vás počas prvých dvoch týždňov informovať o liečebnom poriadku a vysvetliť Vám organizačné veci na oddelení a priestorovú orientáciu v budove. Taktiež dozerá na účasť novoprijatého pacienta na aktivitách.
- Pacienti na **posilňovacej liečbe dodržiavajú takisto povinnosti a poriadok** ako aj ostatní pacienti na 3- mesačnej liečbe.

Benefity, ktoré pacient získa výmenou za nazbierané červené body

Zámer vymeniť si nazbierané červené body (najčastejšie za priepustky) nahlasujete deň vopred ako požiadavku v Programe dňa a predkladáte na schválenie terapeutickému tímu. Pri zadávaní akýchkoľvek priepustiek je potrebné presne uviesť účel (plán), miesto a čas priepustky. **Následne sa podpisom priepustky zaväzujete dodržať schválený účel priepustky, miesto pobytu a čas, ktorý ste uviedli.**

Možnosti priepustiek

- **3 hodinová priepustka** za 1 červený bod, **maximálne 1x za týždeň** (bližšie informácie v odseku priepustky)
- **6 hodinová priepustka** – za 3 červené body, **maximálne 2x za liečbu** (bližšie informácie v odseku priepustky)
- **12 hodinová priepustka** za 5 červených bodov, **maximálne 1x za liečbu** (bližšie informácie v odseku priepustky)

Pacientovi na základe aktívneho prístupu k liečeniu môže byť udelená *priepustka*. Priepustka nie je nárokovateľná. Podmienky udelenia priepustiek sú stanovené v liečebnom poriadku, sú podmienené červenými bodmi, rozhodnutím terapeutov, alebo epidemiologickou situáciou. Priepustka slúži za účelom návštevy príbuzných, socializácie, alebo na vybavenie si neodkladných úradných záležitostí. Priepustky v rámci konania rodinnej terapie sú upravené osobitným poriadkom programu rodinnej terapie. Pacientom s nariadenou ochrannou liečbou sa priepustky neudelujú. Je v záujme pacienta, aby priepustka splnila svoj účel a aby v jej čase odolal alkoholu, akejkoľvek inej droge a hraniu. Porušenie podmienok udelenej priepustky je sankciované podľa bodovníka na jednotlivých oddeleniach. Pacient je povinný zdržiavať sa od 22.00 hod do budička len na svojom oddelení.

Na vyzvanie je každý povinný podrobiť sa dychovej skúške, odberu krvi alebo moču na toxikologické vyšetrenie, celkovej osobnej **a námatkovej kontrole**. Takéto kontroly sú súčasťou liečby v zmysle „dôveruj, ale preveruj“. Odmietnutie kontroly je hodnotené ako pozitívny nález.

Terapeutický tím, zdravotný ošetrojúci personál a vlastná ochrana môžu námatkovú kontrolu vykonať kedykoľvek.

Iné benefity

- Cravingová príručka, Antidepresívna príručka, Príručka z protistresovej terapie, Príručka o asertivite, príručka o Doliečovaní a Spoluzávislosti, Protifajčiarska príručka **výmenou za 2 červené body**
- Predĺženie večierky raz týždenne (pondelok – štvrtok) za **2 červené body**
- Účasť na terénnej terapii (Muránsky hrad, syslia lúka, vleky) výmenou za **1/4 červeného bodu/pacient** (minimálne 15 pacientov - podľa ročného obdobia, počasia a personálneho zabezpečenia)

Využitie voľného času podlieha organizačným pravidlám liečebného režimu a je vymedzené v bodovacom poriadku. Pacient má možnosť využívať patientskú knižnicu (otváracie hodiny sú uvedené na oddelení), telocvičňu a posilňovňu, má možnosť prehliadky expozície Ferdinanda Coburga, využívať športové ihriská, zúčastňovať sa vychádzok, sledovať TV, DVD, CD, používať podľa platných pravidiel internet, zúčastniť sa svätej omše a rôznych kultúrnych podujatí, organizovaných v OLÚP, n. o. Predná Hora.

Zásady osobnej hygieny a odievania pacienta

Každý pacient má k dispozícii uzamykateľnú skrinku na svoje základné osobné veci- pyžamo, domáce oblečenie, osobné hygienické veci. Ošetrojúci personál posúdi zdravotný stav pacienta: fyzický a psychický stav pacienta, rozsah pohybovej aktivity, schopnosť a ochotu spolupracovať, či je pacient schopný samostatne vykonávať osobnú hygienu. Ošetrojúci personál zabezpečí pacientovi vhodné prostredie a súkromie pri osobnej hygiene. Pacientovi, ktorý vykonáva sám osobnú intímnu hygienu, ošetrojúci personál zabezpečí, aby ju vykonával bez prítomnosti ostatných pacientov. Ak pacient potrebuje pomoc pri vykonávaní osobnej hygieny, ošetrojúci personál dohliadne a tiež zabezpečí jej vykonanie bez prítomnosti iného pacienta. V tomto prípade pri výkone osobnej hygieny podľa možností dohliada osoba rovnakého pohlavia. Ak to aktuálne zdravotný stav pacienta umožňuje, pacient môže nosiť počas pobytu vlastné domáce oblečenie. V prípade potreby vyprania domáceho oblečenia, pacient má možnosť využiť služby práčovne nemocnice za poplatok uvedený v katalógu služieb.

Stravovanie pacienta

Strava pre pacientov je pripravovaná v centrálnej kuchyni podľa jednotlivých diét. Pacienti majú zabezpečené kompletne diétne stravovanie v patientskej jedálni formou samoobsluhy. Stravovanie pacient začína dňom nástupu na liečbu obedom a v deň odchodu končí raňajkami.

Pracovníci OLVaS zabezpečujú hygienickú a kultúrnu úroveň výdaja stravy, používajú pri výdaji ochranné pracovné prostriedky, dôsledne dohliadajú na dodržiavanie hygieny. Strava sa pacientom podáva 3x denne. Jedlo sa podáva primerane teplé, esteticky upravené chodiacim pacientom v patientskej jedálni, pacientom, ktorým zdravotný stav nedovoľuje stravovať sa v jedálni, je strava zabezpečená priamo na oddelenie. Výber stravy je prostredníctvom patientskej karty. Pacient je povinný dodržiavať časy výdaja stravy, má zabezpečený pitný režim (v patientskej jedálni je možnosť odberu filtrovanej vody). Vstup do jedálne v pracovnom, športovom, nevhodnom, resp. nedostatočnom oblečení je zakázaný. Z jedálne je zakázané svojvoľne vynášať stravu, príbory a riad. Pacient má možnosť výberu stravy podľa osobnej, kultúrnej a náboženskej preferencie, ak mu to umožní individuálny liečebný stav.

Spôsob zabezpečenie duchovných služieb

V OLÚP, n.o. sa nachádza priestor pre duchovnú službu. Kňaz je k dispozícii spravidla 1x týždenne. V prípade, že pacient požiada o odchod na omšu do miestneho kostola, udeľuje sa mu vychádzka.

Fajčenie v súlade s osobitným predpisom

V OLÚP n.o., je určený priestor pre fajčenie vo vyhradených priestoroch /nádvorie, balkóny/, kde sú dispozícií popolník a priestory sú pravidelne vetrané, to platí pre klasické tabakové výrobky, ako aj pre ich bezdymové alternatívy.

Telefonovanie

Pacient v liečbe má možnosť bezplatne využívať telefonovanie na pevné linky a do všetkých mobilných sietí v rámci SR. Pacienti (okrem pacientov s diagnózou patologické hráčstvo) môže využívať vlastný mobilný telefón, a to v stanovených časoch oddelenia. Mimo stanovených časov je pacient povinný mať mobilný telefón uschovaný v trezore na izbe. Buďte ohľaduplní voči ostatným pacientom.

Podávanie a vybavovanie sťažností

V OLÚP n.o. je vytvorený útvar kontroly, sťažností a petícií .Každý pacient má právo a možnosť podať sťažnosť u asistentky riaditeľa, respektíve svoju spokojnosť a nespokojnosť pacienti pri prepustení vyjadrujú formou dotazníkov spokojností. Prešetrenie sťažnosti realizuje vedúci útvaru resp. komisia menovaná riaditeľom. Každá sťažnosť je evidovaná, celý postup je zdokumentovaný. O výsledku prešetrenia sú písomne informované oprávnené osoby.

Depozit cenných predmetov

Pacient, ktorý pri nástupe na liečbu alebo počas liečby nedodrжал podmienky stanovené zdravotníckym zariadením OLÚP, n.o. Predná Hora, a to zákaz držania: notebooku (resp. obdoby PC), MP3 prehrávača, mobilného telefónu (pacient s diagnózou patologické hráčstvo) a tieto zakázané cenné predmety si doniesol, je povinný ich odovzdať za poplatok (podľa platného cenníka) do depozitu v prijímacej kancelárii až do ukončenia liečby.

Návštevy

Návštevy sú povolené v pracovných dňoch **pondelok – piatok od 15.30 – do 18.30 hod., v sobotu od 13.00- do 18.30 hod. a v nedeľu od 11.00 do 18.30 hod pri rešpektovaní pacientovho liečebného režimu** (lieky, stravovanie, aktivity). Podmienky návštevy upravuje liečebný poriadok. Každá návšteva je povinná ohlásiť sa na recepcii. Všetky návštevy musí najskôr schváliť terapeutický tím, pacienti sú preto povinní písať požiadavky do programu už deň vopred. Neplánované a neohlásené návštevy vyššie uvedeným postupom sú zakázané.

Ak je návštevník pod vplyvom návykovej látky, návšteva mu nebude umožnená. Veci, ktoré návšteva donesie pacientovi podliehajú kontrole na recepcii aj na oddelení. Pre účely návštev slúži **návštevná miestnosť** na prízemí ústavu. Návštevam nie je povolené zdržiavať sa na izbách pacientov. Po absolvovaní 14 dní liečby môže byť pacientovi z dôvodu návštevy udelená priepustka do areálu liečebne, **ak to dovoľí aktuálna epidemiologická situácia a jeho zdravotný stav**. Návšteva nie je dôvodom na udelenie priepustky mimo areálu. Je vo vlastnom záujme pacientov, aby o návštevnom poriadku včas svojich príbuzných a známych informovali.

OLUP n.o. si vyhradzuje právo zrušenie alebo obmedzenie návštev v súvislosti s aktuálnou epidemiologickou situáciou.

Došlé zásielky

Balíky, zásielky a doporučené listy sú pacienti povinní predkladať na kontrolu na ordinácii oddelenia, aby sa zamedzilo prísunu alkoholu, liekov a iných drog. Došlá pošta je vybavovaná denne a informácie o došlej pošte sú vyvesené na nástenke oddelenia. Doporučené listy, balíky, peniaze si pacient preberá v pokladni na základe občianskeho preukazu, došlé listy sa preberajú v ordinácii, ostatné balíky po 15,30 hod. na recepcii.

Vedenie PN - lístky na peňažné dávky sú vydávané koncom mesiaca administratívnym pracovníkom pre sociálne služby, ktorý zabezpečuje aj sociálne poradenstvo. Pokladničné hodiny a úradné hodiny administratívneho pracovníka pre sociálne služby sú vyvesené na nástenke oddelenia.

V OLÚP, n. o. je zakázané:

- prinášať a požívať alkohol, lieky a iné drogy, prchavé látky (odlakovač, lak na nechty),
- fajčiť mimo vymedzených priestorov,
- hrať karty a iné hazardné hry,
- používať auto,
- držať pri sebe zbraň,
- zdržiavať sa v priestoroch vymedzených pre zamestnancov,
- používať elektrické spotrebiče (rádiá, magnetofóny, variče) okrem tých, ktoré sú už v ústave pre pacientov inštalované,
- realizovať svoju podnikateľskú či zárobkovú činnosť,
- **zákaz objednávanie tovaru cez internet, donáškovej služby jedál,**
- **držať u seba mobilný telefón (pacient s diagnózou patologické hráčstvo), notebook (resp. obdoby PC), MP3 prehrávač,**
- **fotografovať a natáčať priestory, personál, pacientov**
- používať hudobné nástroje (iba so súhlasom terapeuta),
- správať sa hlučne a rušivo,
- zbierať a sušiť huby, liečivé rastliny a iné lesné plody,
- používať výt'ah bez povolenia terapeuta,
- vstupovať do cudzích izieb a navštevovať iné oddelenia,
- udržiavať vzájomné styky mužov a žien,
- šmýkať sa po zábradlí schodiska, nakláňať sa z okien a sedieť v oknách,
- znečisťovať a poškodzovať majetok OLÚP, n.o.

Ďalšie povinnosti pacientov

Pacient je povinný dodržiavať *zásady občianskeho spolunažívania*, dbať o dodržiavanie osobnej hygieny, pohybovať sa v dôstojnom a dostatočnom oblečení. Má zabezpečené pranie osobného prádla 1x týždenne a p.p. podľa rozpisu oddelení a výmenu posteľného prádla 1x14 dní počas celej liečby. Osobné prádlo na pranie odovzdáva na vlastnú zodpovednosť označené (prádlo s vyššou hodnotou ako 50 € odovzdáva samostatne), dodržiava sa stanovený čas a spôsob odovzdávania a preberania prádla v stanovených termínoch na oddelení za prítomnosti určeného personálu. Pacient je povinný dbať o poriadok a čistotu ústavných a vonkajších priestorov. Separovanie odpadu je zabezpečené do označených nádob, ktoré sú na chodbe oddelenia. Určenie zodpovednej osoby za daný rajón je v kompetencii spolusprávy oddelenia a rozpis rajónov je vyvesený na nástenke oddelenia. V prípade porušenia zásad liečebného režimu a domáceho poriadku sa postupuje podľa kritérií stanovených v Liečebnom a Bodovacom poriadku.

Charta práv pacienta**Článok 1 - Ľudské práva a slobody pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti**

Každý má právo, aby sa jeho základné ľudské práva a slobody pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti rešpektovali.

Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodu rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia.

Článok 2 - Všeobecné práva pacientov

Každý, kto je telesne alebo duševne chorý alebo postihnutý, alebo kto je ohrozený takýmto stavom, sa považuje za pacienta a má právo na preventívnu starostlivosť, diagnostiku a liečbu v záujme obnovy zdravia, alebo zmiernenia následkov takéhoto stavu, alebo zabránenia ďalšieho zhoršovania stavu. Pacient má právo na takú ochranu zdravia, vrátane prevencie, akú zaručujú právne predpisy upravujúce zdravotnú starostlivosť.

Pacient má právo usilovať sa dosiahnuť najvyššiu možnú úroveň zdravia.

Pacient má právo na poskytnutie zdravotnej starostlivosti na základe svojho zdravotného stavu a podľa stupňa zdravotného postihnutia. Štát utvára podmienky na to, aby sa zdravotná starostlivosť poskytovala na odbornej úrovni, plynule, sústavne a aby bola dostupná.

Pacient má právo na rovnaký prístup k zdravotnej starostlivosti.

Pacient má právo na výber a zmenu lekára a zdravotníckeho zariadenia s výnimkou obmedzení, ktoré ustanovuje osobitný zákon.

Pacient má v prípade vážneho ohrozenia života alebo zdravia právo na lekárske ošetrovanie v ktoromkoľvek čase v najbližšom zdravotníckom zariadení.

Pacient má právo na to, aby ho lekár poskytujúci ambulantnú zdravotnú starostlivosť v prípade potreby odoslal na vyšetrenie k lekárovi poskytujúcemu sekundárnu a následnú zdravotnú starostlivosť.

Pacient má právo zúčastňovať sa procesu zdravotnej starostlivosti, spolurozhodovať o jej poskytovaní a liečení.

Pacient má právo na zdravotnú starostlivosť, ktorá sa vyznačuje vysokou profesionálnou úrovňou, využívaním modernej techniky, ale aj dôstojným, etickým a humánnym prístupom.

Článok 3 - Právo na informácie

Informácie o poskytovaných zdravotníckych službách a dostupnej liečbe sú verejné, aby ich mohol využívať každý na základe princípov uvedených v čl. 1 a v čl. 2.

Pacient má právo byť jemu zrozumiteľným spôsobom informovaný o svojom zdravotnom stave, vrátane povahy ochorenia a potrebných zdravotných výkonoch, na požiadanie aj písomnou formou. V prípade maloletých pacientov alebo pacientov pozbavených spôsobilosti na právne úkony, prípadne s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony je potrebné zvoliť vhodnú formu informácie a informovať zákonného zástupcu.

Pacient má právo byť informovaný o nákladoch poskytnutých zdravotníckych služieb a o cene liekov a zdravotníckych pomôcok, ktoré uhrádza. Zdravotnícke zariadenie je povinné umiestniť na viditeľnom mieste cenník vybraných výkonov zdravotnej starostlivosti, ktoré uhrádza pacient. Pacient má právo nebyť informovaný v prípade, že o to požiada. Vyhlásenie pacienta, že si neželá byť informovaný, je potrebné urobiť v písomnej alebo v inak preukázateľnej forme. Ak pacient odmietne úplné poučenie, lekár je povinný poskytnúť mu vhodné poučenie. Spôsob poučenia pacienta treba zaznamenať do zdravotnej dokumentácie. Ak pacient oznámil, že nechce byť informovaný, informácie sa mu neposkytnú za predpokladu, že neposkytnutie informácie nebude na úkor samotného pacienta alebo iných osôb.

Pacient alebo jeho zákonný zástupca má právo nahliadať do zdravotnej dokumentácie a robiť si z nej na mieste výpisky.

Pri prepustení zo zdravotníckeho zariadenia má pacient právo vyžiadať si písomnú správu o diagnóze, o priebehu ochorenia a liečbe svojho ochorenia.

V prípade úmrtia pacienta má právo nahliadnuť do zdravotnej dokumentácie manžel, manželka, plnoleté osoby, ktoré s ním žili v čase úmrtia v spoločnej domácnosti a plnoleté deti; ak deti nie sú, rodičia.

Článok 4 - Súhlas pacienta

Informovaný súhlas pacienta je podmienkou každého vyšetrovacieho a liečebného výkonu. Pacient má právo odmietnuť alebo prerušiť zdravotný výkon s výnimkou prípadov ustanovených platnými právnymi predpismi.

Ak sa súhlas pacienta nedá získať a zdravotný výkon je nevyhnutný a neodkladný, možno tento výkon urobiť aj bez súhlasu.

Odobrať orgány z tela živého darcu za účelom ich prenosu do tela inej osoby v záujme liečenia možno len vtedy, ak je darca plne spôsobilý na právne úkony a ak s takýmto odberom vyjadril svoj súhlas písomnou formou. Svoj súhlas môže darca pred odberom kedykoľvek odvolať.

Odobrať orgány z tiel mŕtvych na účely transplantácie alebo vedecko-výskumné ciele možno iba vtedy, ak osoba počas svojho života neurobila písomné alebo inak preukázateľné vyhlásenie, že s týmto zásahom do svojej telesnej integrity nesúhlasí.

Informovaný súhlas v písomnej forme je podmienkou zaradenia pacienta do vedecko-výskumných štúdií a zaradenia do vyučovania klinických predmetov. Tento súhlas môže pacient kedykoľvek odvolať

Článok 5 - Súhlas v prípade pacienta, ktorý nie je spôsobilý o sebe rozhodovať

Za maloletého pacienta alebo pacienta s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo pacienta pozbaveného spôsobilosti na právne úkony udeľuje súhlas jeho zákonný zástupca alebo opatrovník alebo osoba, ktorá má maloletého v pestúnskej starostlivosti.

Ak súhlas pacienta s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo súhlas zákonného zástupcu pacienta pozbaveného spôsobilosti na právne úkony nemožno dosiahnuť, je potrebný na výkon súhlas odborného konzília. Tento výkon možno urobiť aj bez tohto súhlasu, keď je bezprostredne ohrozený život pacienta.

Článok 6 - Dôvernosť

Všetky informácie o zdravotnom stave pacienta, diagnózach, liečbe a prognóze a aj všetky ostatné informácie osobného charakteru sú dôverné počas života pacienta aj po jeho smrti. Právo na dôvernosť údajov a na ich ochranu sa týka tak doby ich spracovania, ako aj výmeny údajov, zahŕňajúc právo ochrany údajov a informácií aj v počítačovej forme.

Údaje zo zdravotnej dokumentácie možno poskytnúť na základe písomného odôvodneného vyžiadania prokurátorovi, vyšetrovateľovi, policajnému orgánu alebo súdu formou výpisov.

Zdravotnícke zariadenie uchováva kompletnú zdravotnú dokumentáciu o pacientovi po dobu 50 rokov po úmrtí pacienta.

Informácie o pacientovi a prístup k jeho zdravotnej dokumentácii sa môžu poskytnúť pre štatistické a vedecké účely v súlade s platnými právnymi predpismi.

Článok 7 - Liečba a starostlivosť

Každý má právo na takú zdravotnú starostlivosť, akú vyžaduje jeho zdravotný stav, vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a aktivít na podporu zdravia. Zdravotnícke služby musia byť dostupné a poskytovať sa na princípe rovnosti, bez diskriminácie a podľa finančných, ľudských a materiálnych zdrojov v spoločnosti.

Pacient má právo vedieť základné údaje (meno a priezvisko) o pracovníkoch v zdravotníctve, ktorí sa o neho starajú a liečia ho.

Po prijatí do zdravotníckeho zariadenia sa vyšetrenie, liečba a prípadný pobyt pacienta v zdravotníckom zariadení uskutočňujú v súlade so zásadami práva na ľudskú dôstojnosť a na zachovanie intimity pacienta. Zdravotné výkony sa zo strany zdravotníckych pracovníkov poskytujú v súlade so zásadami etického a dôstojného prístupu.

Pacient má právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti s ohľadom na jeho zdravotný stav a) v dohodnutom alebo v primeranom čase,

b) podľa dohodnutých a odsúhlasených podmienok,

c) v čo najkratšom čase, ak ide o akútny alebo život ohrozujúci stav.

Po dohode so zdravotníckym zariadením má žena právo, aby s ňou pri pôrode bola dospelá osoba, ktorú si vyberie.

Pacient má právo na primerané pokračovanie liečby, vrátane spolupráce medzi rôznymi zdravotníckymi zariadeniami.

Pacient má právo využívať podporu svojej rodiny a priateľov počas poskytovania zdravotnej starostlivosti pri dodržiavaní podmienok ustanovených zdravotníckym zariadením.

Ak pominú dôvody na ďalší pobyt pacienta v zdravotníckom zariadení, pacient musí byť informovaný o dôvodoch svojho prepustenia alebo presunu do iného zdravotníckeho zariadenia a o ďalšom liečebnom postupe spôsobom, ktorý je v súlade s platnými právnymi predpismi.

Ak je do ústavnej starostlivosti prijaté dieťa mladšie ako šesť rokov, možno s ním prijať na základe odporúčania ošetrojúceho lekára aj sprievodcu. Pri prijatí dieťaťa staršieho ako šesť rokov a dieťaťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, možno po posúdení jeho psychického a fyzického stavu s ním prijať na základe odporúčania ošetrojúceho lekára a so súhlasom revízneho lekára aj sprievodcu.

Pobyt sprievodcu sa považuje za ústavnú starostlivosť.

Článok 8 - Starostlivosť o nevyliciteľne chorých a umierajúcich

Pacient má právo v nevyliciteľnom štádiu ochorenia na takú úľavu a zmiernenie bolestí, ktoré zodpovedajú súčasným vedomostiam a možnostiam zdravotnej starostlivosti o umierajúcich.

Nevyliciteľne chorý a umierajúci pacient má právo na humánnu starostlivosť.

Pacient má právo, aby ho v posledných chvíľach života sprevádzala osoba podľa jeho želania.

Pacient má právo na dôstojné umieranie.

Pacient má nárok na dôsledné rešpektovanie písomnej žiadosti nebyť resuscitovaný alebo odmietnuť aplikáciu liečebných zákrokov a postupov. Ak pacient napriek náležitému vysvetleniu odmieta potrebnú zdravotnú starostlivosť, lekár si od neho vyžiada vyjadrenie o jej odmietnutí v písomnej alebo v inak preukázateľnej forme.

Článok 9 - Podávanie sťažností

Pacient má právo podať sťažnosť, ak sa domnieva, že sa porušilo jeho právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Sťažnosť môže pacient podať riaditeľovi štátneho zdravotníckeho zariadenia, v ktorom sa mu poskytla zdravotná starostlivosť, štátnemu okresnému lekárovi, štátnemu krajskému lekárovi, Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky, stavovským organizáciám a ďalším inštitúciám.

Článok 10 - Náhrada škody

Pacient má na základe rozhodnutia súdu nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, podľa platných právnych predpisov.

Ukončenie liečby

Pacient si pred ukončením liečby vráti knihy do knižnice, zúčtuje zálohovú platbu za pranie prádla, vyberie si nevyčerpaný kredit na patientskej karte a uschované cenné predmety, ktoré si doniesol. Tlačivo k zúčtovaniu poplatkov si vyzdvihne na ordinácii oddelenia. Zároveň pred ukončením liečby vyplní Dotazník spokojnosti PC elektronicky, alebo v papierovej podobe, ktorý si vyzdvihne v ordinácii oddelenia a odovzdá do určenej schránky príslušného oddelenia. V deň odchodu do 10,00 hod. pacient odovzdá kľúč od skrine, patientsku kartu a prevezme si prepúšťaciu lekársku správu, zdravotný záznam, PN.

Dodržiavanie zásad liečebného režimu sleduje liečebné a výchovné ciele, ktorých konečným poslaním je opätovné prinavrátenie závislého pacienta jeho rodine a spoločnosti, k plnohodnotným formám života v jeho prospech a v prospech iných ľudí.

Tento vnútorný poriadok pacientov OLÚP, n. o. Predná Hora platí **od 27.3.2024** do jeho odvolania alebo zmeny.

Spracovateľ: Mgr. Havelová Mária, námestníčka pre ošetrovateľskú starostlivosť